

EVROPSKI PARLAMENT

POSEBNA IZDAJA

EVROPSKI SVET
16. in 17. december 2004
Bruselj

GOVOR PREDSEDNIKA, G. JOSEPA BORRELLA FONTELLESA
SKLEPI PREDSEDSTVA

04/S-2004

Generalni direktorat predsedstva

SL

SL

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2004)
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2004)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\2004\12-Bruxelles

Govor Josepa Borrella, predsednika Evropskega parlamenta

Evropski svet

Bruselj, 17. december 2004

Gospo in gospodje, članice in člani Evropskega sveta,

najprej bi se zahvalil nizozemskemu predsedstvu za odprtost, ki jo je pokazalo do Parlamenta. Pozdravil bi tudi njegovo preudarnost pri dajanju poudarka vprašanju 'Evropskega javnega mnenja' v času, ko ima javno informiranje velik pomen.

Pred enim mesecem sem vam obljubil, da bo Parlament storil vse potrebno, da bo močna Komisija s široko podporo Parlamenta lahko začela z delom. To obljubo smo izpolnili.

S čim se bo ukvarjala?

Predsednik Barroso bo 26. januarja 2005 predstavil svoj delovni program za leto 2005 ter delovni program naslednjih petih let. Prvič bo, še pred začetkom veljavnosti Ustave, predstavil medinstitucionalni sporazum o sprejetju tega petletnega programa.

V Parlamentu smo se pripravljani pogajati o tem sporazumu, ki nam bo priskrbel delovni načrt za naslednjih pet let.

V tem času se bodo naše politične prednostne naloge osredotočile na številna vprašanja. Začel bom s finančnim načrtom.

Parlament zelo resno jemlje svojo osrednjo vlogo pri finančnem načrtu.

Skupaj moramo doseči dogovor za obdobje 2007-2013. V ta namen je Parlament ustanovil začasen odbor (ki mu sam predsedujem) z namenom, da bi sprejeli premišljeno in tehtno mnenje. Naša razprava bo temeljila na predlogih Komisije.

Želimo doseči dogovor in to pravočasno, ne želimo pa kakršnega koli.

Poleg tega bodo države članice morale najprej doseči dogovor med seboj.

V tej zvezi je šest držav članic zavzelo formalno stališče do predlogov, ki jih je predložila Prodijska komisija in jih je uradno prevzela Barrosova komisija. Primerjava med zneski razodene veliko.

Najprej je treba enako primerjati z enakim. Nesmiselno je primerjati predlog Komisije za plačevanje obveznosti s predlogom šestih držav članic o odobritvah za prevzem obveznosti.

Primerjati moramo:

- predlog Komisije za 1.025 milijard evrov v obdobju 2007-2013 ali 1,26% BDP v odobritvah za prevzem obveznosti ter
- predlog šestih držav članic za 815 milijonov evrov v istem obdobju ali 1% BDP v odobritvah za prevzem obveznosti.

Predlog šestih držav članic pomeni zmanjšanje za 210 milijonov evrov v primerjavi s predlaganim zneskom Komisije.

Ali ta 1% pomeni, da bomo morali omejiti naše politične cilje in odstopiti od že sprejetih obveznosti?

Želim vas opozoriti, da bi vsak neuspeh pri sklenitvi dogovora med Parlamentom in Svetom o novem večletnem finančnem okviru povzročil:

- letno pogajanje o vsaki politiki EU in
- vračanje k letnemu proračunskemu postopku, ki je določen v pogodbah, ki vključujejo sporazum med dvema vejama proračunskega organa. Prepričan sem, da se niti Svet niti Parlament ne želita vračati k preteklim bitkam, kjer je vsaka stran hotela vsiliti svoje poglede.

Ne morem si predstavljati, kako lahko Svet zmanjša finančna sredstva in se hkrati sooča z novimi izzivi in prednostnimi nalogami, ki čakajo Unijo, ob dejstvu, da ste že določili višino izdatkov za kmetijstvo do leta 2013.

Ko govorim o izzivih in prednostnih nalogah, imam v mislih predvsem:

- zaključek sedanje širitve ter prihodnjo širitev;
- ohranjanje kohezijske politike, resničnega instrumenta solidarnosti Skupnosti;
- vse večjo vlogo Unije v svetu in nove politike, še posebej v zvezi z raziskovanjem in izobraževanjem.

Dovolite mi še pripombo, da je nenavadno, ko ugotavljamo, da so države članice, naklonjene nadaljnji širitvi (tukaj mislim še posebej na Turčijo), tudi najmanj naklonjene zadostnemu financiranju.

Imam občutek, da si Svet čedalje bolj želi "več Evropejcev, ampak manj Evrope".

Ne more biti več Evrope z manj sredstvi, kot je ondan g. Barroso rekel v Parlamentu.

Ni pa se treba vznemirjati. Parlament v nasprotju z govoricami ni brezskrben proračunski organ, kar kažejo podatki:

- v obdobju od 1988-2003 je od obeh proračunskih organov bil Svet tisti, ki je najbolj povečal svoje izdatke, to je obvezne izdatke; v letih med 1996 in 2002 pa se je, ko so se nacionalni proračuni 15 držav članic v povprečju povečali za 22,9%, proračun Unije povečal le za 8,2%.

Sporočilo, ki vam ga želim posredovati, je, da se ta pogajanja ne morejo omejevati le na 'bitko' glede števil in odstotkov, ampak se morajo osredotočiti tudi na evropski projekt, katerega financiranje se mora uskladiti s cilji Unije.

Gospa in gospodje,

preden preidemo k osrednjemu vprašanju, s katerim se sooča Evropski svet, vprašanju Turčije, mi dovolite, da se dotaknem tudi drugih vprašanj dnevnega reda.

Polemika zaradi odločitve glede Turčije je zameglila pomen vaših odločitev o Bolgariji, Romuniji in Hrvaški. Podpiramo prizadevanja v zvezi z Bolgarijo, ker so ji omogočila, da začne s pripravami na pristop v predvidenem roku.

Glede Romunije smo še vedno prepričani, da bodo potrebni nadaljnji naporji za doseg bolj neodvisnega pravosodnega sistema, ki bo zagotavljal manjše število nujnih dekretov ter bo prispeval k odpravi korupcije na vseh ravneh. Z vidika Parlamenta morajo za Romunijo veljati enaki pogoji kot za Bolgarijo. Lahko vam zagotovim, da bo Parlament kljub tehničnim težavam napravil vse, kar je v njegovi moči za izglasovanje potrditve zaključka pogajanj 13. aprila.

Predstavniki EU za človekove pravice

V Parlamentu smo nekoliko zaskrbljeni glede vaše odločitve o imenovanju predstavnika EU za človekove pravice. Kot veste, je naša institucija prva začela s to politiko, bila pa je tudi pobudnica klavzul o človekovih pravicah, ki so sedaj vključene v naše mednarodne sporazume.

Po eni strani so bile človekove pravice vedno eden od osrednjih stebrov našega pristopa k zunanji politiki EU, to imenovanje pa bi lahko še okrepilo pomen človekovih pravic pri tem delu.

Po drugi strani pa se porajajo skrbi o sposobnosti Parlamenta glede nadziranja dela EU na tem področju. Parlament je s Komisijo na tem področju dobro sodeloval, zato bi radi zagotovili tako sodelovanje tudi v prihodnje.

Kako bi tak predstavnik o svojem delu poročal Parlamentu? Prosil bi vas, da premislite o teh vprašanjih, preden podprete idejo, ki bi lahko povzročila težave, oziroma pri kateri obstaja tveganje, da bo postala zgolj simbolična.

Mirovni proces na Bližnjem vzhodu

Prejšnji mesec je jordanski kralj Abdulah Parlamentu povedal, da se je mirovnemu procesu ponudila velika priložnost, vendar bo ta priložnost trajala le dve leti. Predsedniške volitve v Palestini, ki so napovedane za 9. januarja, so zelo pomembne za ohranjanje odprtosti tega procesa, zato bo Parlament tja poslal 30 poslancev, kar je največja delegacija opazovalcev, ki jih je naša institucija kdajkoli poslala na kakšne volitve.

Ukrajina

Končno je Evropska unija dokazala, da je sposobna opravljati vodilno vlogo na svetovni ravni. Mislim, da lahko čestitamo visokemu predstavniku za zunanjo politiko g. Solani. Po volitvah in po začetku dela novega parlamenta v Kijevu nameravam obiskati Ukrajino tudi sam, kot simbol Parlamentove podpore demokratičnemu procesu.

Turčija

Parlament je pred dvema dnevoma na glasovanju od vas zahteval, da se začnejo pogajanja s Turčijo "brez nepotrebnih zamud", včeraj zvečer pa je g. Balkenende izjavil, da se bodo pogajanja s Turčijo začela 3. oktobra.

Izbrani datum sovpada s stališčem Parlamenta.

Upam, da bo danes Turčija sprejela pogoje, ki ste jih postavili včeraj.

Razultati glasovanja so bili jasni: 407 glasov za in 262 proti. Vendar je to, kar je Parlament sprejel, enako pomembno kot tisto, česar ni. Parlament je gladko zavrnil kakršen koli načrt B, kakršno koli "privilegirano partnerstvo" oziroma kakršno koli drugo alternativo polnopravnemu članstvu. Naše stališče je jasno in dokončno. Seveda začetek pogajanj še ne pomeni, da se bodo tudi zaključila. Nihče ne more napovedati končnega rezultata katerih koli pristopnih pogajanj. Cilj začetka pogajanj pa mora biti polnopravno članstvo.

Jasno je – in vem, da je bilo to vprašanje predmet intenzivnih pogajanj z g. Erdoganom –, da začetek pogajanj pomeni, da Turčija priznava Ciper. Za mizo bo sedelo 25 držav, med katerimi bosta Turčija in Ciper.

Če se želimo z nekom pogajati, ga s tem že priznamo.

Parlament je temeljito pretresel svoje stališče. V zadnjih nekaj mesecih je vprašanje Turčije skoraj povsem preplavilo našo institucijo, s konferencami, obiski (med drugim sta nas obiskala ministrski predsednik Erdogan in Lejla Zana) neodvisnimi poročili, obiski delegacij v regiji, zaslišanji glede pravic žensk, človekovih pravic...

Med svojim obiskom v Turčiji so vsi, od oblasti do odvetnikov za človekove pravice in od grškega pravoslavnega patriarha do voditeljev sindikatov - ponavljam, vsi - zahtevali začetek pogajanj. Jasno je bilo, da je pričakovanje članstva največja gonilna sila političnih, družbenih in gospodarskih reform, še več, celo zagotavlja jih. NE polnopravnemu članstvu bi ta proces preobrnili.

Po drugi strani je enako očitno, da je vključiti Turčijo v EU izjemno zahtevna naloga, in nisem gotov, če se je sploh kdo, ki sem ga srečal v Turčiji, popolnoma zavedal obsega te naloge. Večji del poročila Parlamenta govori o tem, kaj je treba storiti po začetku pogajanj. Parlament potrebuje tesnejše odnose s civilno družbo v Turčiji.

Čaka nas tudi velika naloga, saj evropski javnosti dolgujemo politično pojasnilo. Če bo bomo vprašanje Turčije obravnavali kot novo bitko pri Lepantu ali obleganje Dunaja, se ne bomo premaknili nikamor.

Parlament zaradi tega želi, da se z njim posvetuje o vsakem predlogu za prekinitve pogajanj s Turčijo. Če drži Parlament v rokah ključ, ki bo po zaključku pogajanj odprl vrata k pristopu, bi bilo malce čudno, če bi bili o sprejeti odločitvi zgolj obveščeni, še posebej z vidika potrebe po vključevanju Parlamenta v pojasnjevanje teh pogajanj splošni javnosti. Kako naj bi Parlament pojasnil odločitve, pri kateri sploh ni bil udeležen?

Nazadnje,

Kofi Annan/Irak

Rad bi se zahvalil predsedstvu, da je sprejelo pobudo in povabilo Kofija Annana, naj vas nagovori. Pred enim letom ga je Parlament gostil na slovesnosti ob podelitvi nagrad Saharov in menim, da sedaj potrebuje našo podporo. Rad bi samo dejal vsem tistim, ki so ga napadali v zadnjih tednih, da naj najprej pometejo pred svojim pragom, ali kakor pravimo Španci: "quien vive en una casa de cristal no debe tirar piedras".

Najlepša hvala.

* * *